

Knack (trekort)

Inledning

Knack är ett sticktagningsspel för två eller flera spelare. Det är också känt som *trekort*. Spelet går ut på att ta minst ett av tre spelade stick och därmed få andel i en betalning.

Kortleken

Man spelar med 36 kort. Valörerna från två till fem tas bort från en vanlig kortlek. Rangordningen är den vanliga, det vill säga ess högst och sexa lägst.

Förberedelser

Spelarna måste komma överens om betalningen för varje stick.

Giv

Spelet går medsols. Givaren delar ut tre kort var, först ett varv med två kort och sedan ett varv med ett kort. Nästa kort vänds upp, och färgen anger trumf. De övriga korten läggs åt sidan och används inte mer.

Budgivningen

Förhand börjar att tala och turen att tala går sedan vidare medsols. En spelare som talar kan knacka i bordet och därmed gå med i spelet eller kasta in korten mörkt till givaren och därmed lägga sig.

Om alla spelare före givaren lägger sig, vinner givaren utan spel. Om en spelare knackar men övriga spelare lägger sig, vinner spelaren som har knackat utan spel. När en spelare vinner utan spel, räknas det som om hen har tagit alla tre sticken.

Spelet av korten

Om minst två spelare går med, spelar den av de kvarvarande spelarna som är förhand – det vill säga sitter närmast till vänster om givaren – ut till det första sticket. Om förhand har trumfesset eller om det uppvända kortet är ett ess och förhand har trumfkungen, måste detta kort omedelbart spelas ut. Spelarna måste om möjligt följa färg. Den som vinner ett stick spelar ut till nästa. Om trumf spelades till ett stick, vinner den som spelade det högsta trumfkortet. I annat fall vinner den som spelade det högsta kortet i den utspelade färgen.

I de första två sticken av en giv gäller ytterligare begränsningar av hur korten får spelas. Dessa skiljer sig åt beroende på om bara två spelare har gått med eller om tre eller flera spelare har gått med.

Om bara två spelare har gått med, gäller att om den som spelar ut till det andra sticket har en trumfknekt eller en ännu högre trumf på handen, så måste detta kort spelas ut. (Om spelaren har flera sådana kort, så får hen spela ut ett valfritt kort av dem.) I övrigt gäller grundreglerna ovan.

Om tre eller fler spelare har gått med och förhand inte har trumfesset, måste förhand om möjligt spela ut ett annat trumfkort till det första sticket. Om förhand inte har trumf, får vilket kort som helst spelas ut. Den som spelar ut till det andra sticket måste också om möjligt spela trumf. Om spelaren inte har trumf, måste hen spela ett valfritt kort i en annan färg med baksidan upp. Ett kort som på detta sätt spelas ut med baksidan upp räknas som den lägsta trumfen och rangordnas under trumfsexan. Övriga spelare måste om möjligt följa färg, det vill säga spela trumf. Om ett uppochnervänt kort i en sidofärg spelas ut och ingen av de övriga spelarna har trumf, vinner det utspelade kortet i kraft av att det räknas som den lägsta trumfen.

Betalningen

När spelet av korten är slut i den första giv, betalar givaren den överenskomna summan per taget stick till varje spelare som gick med. En spelare som gick med men som inte tog något enda stick har misslyckats och måste betala en straffsats motsvarande det belopp som givaren betalar för tre stick. Denna straffsats kallas för *bet* och att betala den brukar kallas för att *sätta bet*.

Så länge det inte finns några tillgängliga betar, spelar man enbart om insatsen från givaren. När någon väl har förlorat och satt en bet, spelar man både om beten och om insatsen från givaren i följande giv. En spelare som går med och tar stick får en tredjedel av betens värde för varje taget stick, vid sidan av betalningen från givaren. En spelare som inte tar något stick måste sätta en bet motsvarande det belopp givaren betalar för tre stick *plus* värdet av den bet man spelade om.

Om en spelare inte tar något stick och det redan finns betar från tidigare givar eller om flera spelare misslyckas i samma giv, måste de olika betarna hållas åtskilda från varandra. Det kan således finnas fler än en tillgänglig bet när en giv påbörjas. Den lägst värderade av dem kallas för *gående bet*, och det är den man spelar om i den aktuella given. Övriga betar ligger tills vidare kvar. Om sistaplatsen delas av flera betar, kan vilken som helst av dem användas som gående bet – det påverkar inte slutresultatet. Om betarna tar slut, spelar man åter bara om insatsen i potten.

Avslutning

När ett parti är slut, slås kvarvarande betar ihop och det sammanlagda beloppet delas lika mellan spelarna. Om det finns en odelbar rest, kan spelarna till exempel dra kort om den.

Källor

1. Ludvig Teodor Öberg, *Nyaste Spelbok* (J.W. Lundberg, Stockholm, 1858), sid. 143–144.
2. Karl Johan Lindskog, *Ny och fullständig svensk spelbok* (D.F. Bonniers förlag, Göteborg, 1847), sid. 238–239.
3. Joh. Chr. Melbye, *Nye och fuldstændig Dansk Spille-Bog* (Fabers og Nitschkes forlag, Köpenhamn, 1786), sid. 165–166.